

Viešosios konsultacijos dalyviams

ATSAKYMAS DĖL 4K PILOTINIO MODELIO APRAŠUI GAUTŲ PASTABŲ
2020-12-04

Lapkričio 26-ą dieną Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos bei Kurk Lietuvai projektų vadovų komandos organizuotos viešosios konsultacijos dėl 4K pilotinio modelio aprašo ir 4K modelio piloto organizavimo metu dalyviai išreiškė norą pateikti pastabas raštu. Į šį prašymą buvo atsižvelgta ir tam buvo suteiktas 3 darbo dienų terminas (iki gruodžio 1 d.). Pastabų aprašui sulaukėme iš:

1. Klėjos Merčaitytės, Lietuvos moksleivių sąjunga (toliau – LMS)
2. Jūratės Kavoliūnienės, Rokiškio r. Pandėlio gimnazija
3. Sandros Gaučiūtės, Jaunimo reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – JRD)

Pastabos buvo apsvarstytos gruodžio 2 d. vykusiame 4K modelio įgyvendinimo darbo grupės susitikime. Kiti gauti klausimai dėl 4K modelio įgyvendinimo bus atsakyti individualiai bei įtraukiami į šiuo metu ruošiamą dažniausiai užduodamų klausimų sąrašą. Pateikiame sprendimus ir atsakymus į pateiktas pastabas:

	Siuntėjas	Aprašo punktas	Pastaba	Sprendimas ir komentaras
1	LMS	4. 4K modelio tikslas – skatinti mokinių saviraiškiu dalyvavimu ir refleksija pagrįsta nuoseklią ir tęstinę mokymosi veikiant veiklų seką, kurios tikslas padėti mokiniams saviugdosi būdu siekti asmeninio tobulėjimo, ugdytis gebėjimus prisiimti atsakomybę už savo mokymosi(si) rezultatus, pripažinti įvairiais būdais įgytas kompetencijas.	Pasistengti paprasčiau suformuluoti, kadangi gavome įžvalgų, jog sunku suprasti, ką čia turime omeny.	Atsižvelgta. Pakeista į: „4K modelio tikslas – skatinti nuoseklią ir refleksija pagrįstą mokinių mokymąsi per veiklas ir padėti saviugdosi būdu siekti asmeninio tobulėjimo, ugdytis gebėjimus prisiimti atsakomybę už savo mokymosi(si) rezultatus, pripažinti įvairiais būdais įgytas kompetencijas.“
2	JRD		Siūlome prie modelio pasiskirties nurodyti bendrųjų kompetencijų ugdymą.	Atsižvelgta. Taip pat įtraukta į 13.6, 14.4. ir 14.5.

3	LMS	6.2. <u>integralumas</u> : 4K modelis įgyvendinamas susiejant, aktualizuojant ugdymo tikslus ir bendrųjų programų nuostatas, neformaliojo vaikų švietimo, savišvietos siekius, derinat mokymosi formas, metodus, veiklos būdus, priemones;	Siūlome pakeist į „visapusiškumas“, nes 4K modelis skirtas pradinio ir pagrindinio ugdymo moksleiviams, kuriems gal ir pačio dokumento nereikės skaityt, bet naudoti sąvoką veiklos apibūdinimui, su kuria susipažįstama anksčiausiai 12 klaseje yra pakankamai sudėtinga.	Atsižvelgta.
4	LMS	7. 4K modelio turinį sudaro keturios sritys, kurios <u>integraliai</u> susiję tarpusavyje:	Vėlgi, „integraliai“ siūlome pakeist į „visapusiškai“ arba visai šiame sakinyje nenaudot jokio prieveiksmio.	Atsižvelgta - formuluotė palikta be „integraliai“: „4K modelio turinį sudaro keturios sritys, kurios susiję tarpusavyje“.
5	LMS	7.1. aš kuriu: šios srities veikla pagrįsta naujovių, originalumo raiška. Tai naujų idėjų kėlimas ir įgyvendinimas, skatinimas mąstyti savarankiškai, nestereotipiškai, orientuotis nestandartinėse situacijose, tyrinėti aplinką ir spręsti problemas susijusias su kultūros, technologijų ar kitose visuomenės gyvenimo srityse;	Norėtūsi galbūt pavyzdžio kaip ir 7.3. punkte, kadangi gavome pastabą, kad yra pakankamai sunku suprasti apie ką eina kalba.	Neatsižvelgta. Nuspręsta veiklų pavyzdžius perkelti į metodinę medžiagą ir išplėsti plačiau, nei leidžia parašas.
6	Rokiškio Pandėlio gimnazija	7.1.	Ši sritis galėtų apimti ir ilgalaikius asmeninius (individualiu, grupinius) įvairių mokomųjų dalykų projektus, kurie ne vienoje mokykloje yra rengiami.	Neatsižvelgta. Mokiniai turėtų būti mokomi akademinės etikos t.y. vienas projektas neturi būti užskaitomas keliuose dalykuose. 4K modelio veiklos negali dubliuotis su tuo kas buvo užskaityta kitoje pamokoje.
7	Rokiškio Pandėlio gimnazija	7.2. ir 7.4. Aš Keičiu(uosi) ir Aš kitiems sritys	7.2 sritis („asmeninė iniciatyva siekiant teigiamų pokyčių aplinkoje“) ir 7.4 sritis („asmenine iniciatyva pagrįsta mokyklai, bendruomenei, šaliai naudinga veikla“) iš esmės yra tas pats, todėl nereikia jų atskirti.	Neatsižvelgta. Iš esmės visos keturios 4K modelio sritys persidengia ir nuo mokinio užsibrėžtų tikslų, prisimtų atsakomybių bei atliktos refleksijos, priklausys į kurią 4K sritį veikla pakliūs.

8	Rokiškio Pandėlio gimnazija	7.3 Aš su kitais sritis	Tai ne atskira sritis, o tik būdas, kuriuo galėtų/turėtų būti atliekamos veiklos – bendradarbiaujant, išsakant savo nuomonę, teikiant pasiūlymus.	Neatsižvelgta. Aš su Kitais sritis yra svarbi, norint skatinti mokinių bendradarbiavimą, generuojant naujas idėjas bei mokantis socialinių įgūdžių gyvenimiškose situacijose. Kadangi kitos sritis „aš kuriu“, „aš kitiems“, „aš keičiuosi“ gali būti atliekamos ir individualiai, svarbu, jog „aš su kitais“ sritis išliktų atskira, jog bent 10 valandų per metus moksleiviai skirtų tikslingam ir produktyviam darbui komandoje
9	JRD	7.2. ir 7.3.	"Aš su kitais" arba "aš keičiuosi" dalyse, siūlome pateikti kaip pavyzdį ir jaunimo organizacijų, savivaldybės jaunimo reikalų tarybų veiklas. Man atrodo, kad šios veiklos ypatingai svarbios šiame kontekste	Atsižvelgta. Taip pat bus įtraukiama į metodinę medžiagą.
10	Rokiškio Pandėlio gimnazija	11. 4K modelio veikloms, jų įgyvendinimui skirtos valandos neįskaitomos į mokinio krūvį, jos atliekamos per neformalųjį ugdymą, savišvietą, už mokyklos ribų.	Įskaityti į mokinių mokymosi krūvį, nes tai bus privalomos veiklos.	Neatsižvelgta. Dabar daug mokinių vykdo įvairias neformalias veiklas kurios neįskaito i mokinių krūvį. 4K modelio tikslas yra ne didinti mokinio mokymosi krūvį, bet įprasminti pasirinktas veiklas, įgyvendinamas įvairiais būdais, pavyzdžiui, per savišvietą, pilietines iniciatyvas, dalyvavimą neformaliojo vaikų švietimo, nevyriausybinių organizacijų ar savanoriškose veiklose, ir skatinti juos įsivertinti ir reflektuoti savo pažangą jose. (11 p.)

11	JRD		11 p. siūloma akcentuoti ir savanorystės veiklas ir programas	Atsižvelgta. Savanoriškos veiklos įtrauktos į punktą.
12	LMS	12.1. pradinio ugdymo programą ugdomiesiems pokalbiams ir refleksijai skiriama iki 10 valandų (pamokų) per mokslo metus.	Norėtume patikslinimo, kaip, kada ir kam šios valandos bus išnaudojamos?	Neatsižvelgta. Bus parengti pokalbių / refleksijų paaiškinimai ir pavyzdžiai metodinėje medžiagoje kiekvienai ugdymo programai: pradinio, pagrindinio ir vidurinio kaip gali būti organizuojami ir koks turėtų būti turinys.
13	Rokiškio Pandėlio gimnazija	12.1. "...iš jų skiriant ne mažiau kaip po 5 valandas kiekvienai 4K modelio veiklos sričiai". ir 12.2. "...skiriant ne mažiau kaip po 10 valandų kiekvienai sričiai"	Nurodyti bendrą minimalų veikloms atlikti skirtą valandų skaičių, bet nereglamentuoti, kiek skirti kiekvienai sričiai. Kiekviena mokykla turi skirtingas galimybes pasitelkti partnerių pagalbą, užtikrinti mokinių veiklą po pamokų (pvz. esančios regionuose kaimų mokyklos).	Neatsižvelgta. Bandomojo projekto paskirtis ir tikslas - išsiaiškinti mokyklos galimybes kaip telkti partnerius 4K modelio įgyvendinimui, po projekto išbandymo pagal gautas išvadas bus galima spręsti, kiek mokykla pajėgi užtikrinti mokinių veiklą įvairovę ir partnerių pasiūlą. Taip pat savivaldybėms dalyvaujančioms pilotiniame bandyme bus skiriamos lėšos siekiant palengvinti 4K modelio įgyvendinimą.
14	LMS	12.2.2. Svarbu, kad paskirtas 4K modelio koordinatorius kartu su mokiniu aptartų jo pasirinkimą, padėtų išgryninti veiklų turinį ir kontekstą bei reikalui esant padėtų mokiniui spręsti kylančias problemas, įgyvendinant veiklas bei stiprintų gebėjimą reflektuoti savo pažangą pasirinktoje 4K modelio turinio srityje.	Ar visą tai vyks per tas 10 valandų? Gal reikėtų aprašyti, kada tie susitikimai turėtų būti (pačioje m.m. pradžioje, kas 2-3 mėn., pačioje mokslo metų pabaigoje?), norėtusi konkretumo. Taip pat, tie pokalbiai bus individualūs ar grupėse? Nėra aprašyta (priešingai nei pradiniam ugdyme).	Neatsižvelgta. Kada ir kaip turi vykti ugdomieji pokalbiai, apibrėžta 10 p. Mokinyms, planuodamas veiklas, turėtų numatyti šių susitikimų su koordinatoriumi dažnumą ir laiką. 8 punkte paaiškinta, kad veikla gali būti individuali ar grupinė, pagal šią seką ir pokalbiai - individualūs arba grupėse. Bandomojo projekto metu bus paliekama laisvė mokykloms, tačiau mokyklos gaus rekomendacijas kaip organizuoti refleksijas.

15	LMS	13. Mokinys	Įterpti (papunktį), kad esant poreikiui gali keisti/koreguoti išsikeltus tikslus ar vykdomą veiklą.	Neatsižvelgta, žiūrėti: „13.8. negavus 4K modelio koordinatoriaus patvirtinimo apie tinkamai pasirinktas, atliktas bei įsivertintas veiklas, mokinys papildoma patikslina ataskaitą / refleksiją, prirėikus iš naujo keliasi tikslus ir vykdo pasirinktas veiklas“.
16	LMS	13.6. apibendrina ir reflektuoja apie savo veiklos pažangą, įsivertina ar pasiekė išsikeltus tikslus, fiksuoja savo patirtį kompetencijų aplanke – 4K modelio veiklos įrodymų (<u>kūrinių</u> , įrašų, nuotraukų, atsiliepimų, rekomendacijų ir kt.) rinkinyje, kuris patvirtina mokinio dalyvavimą 4K modelio veikloje ir fiksuoja jos rezultatus bei asmeninio ugdymosi pasiekimų įsivertinimą. Refleksijos metu mokinys gali į(si)vardinti, kurią bendrojo ugdymo programos kompetenciją tobulina;	Manome, kad pradinukams gali būti pakankamai sunku, ypač fiksuoti savo dalyvavimą. Reflektavimą galima palikti.	Neatsižvelgta. Veiklų įgyvendinimo fiksavimas galės būti atliekamas įvairiomis <u>kūrinių</u> formomis nuo piešinių, nuotraukų, rašinėlių ir t.t. , tad ši veikla nesiskirs nuo dabar pradinėse klasėse atliekamų veiklų.
17	LMS	13.8. negavus 4K modelio koordinatoriaus patvirtinimo apie tinkamai pasirinktas, atliktas bei įsivertintas veiklas, mokinys papildoma patikslina ataskaitą/refleksiją, esant reikalui iš naujo keliasi tikslus ir vykdo pasirinktas veiklas.	Vėlgi, manome, kad tai pradinukams bus sudėtinga. Todėl siūlome suformuluoti, jog mažieji galėtų vykdyti žodines refleksijas, jog nereiktų jiems pildyti popierių, kurių jie patys nelabai supras.	Neatsižvelgta. Mokykloms bus rekomenduojama atsižvelgti į bendrojo ugdymo programų skirtumus ir atitinkamai pritaikyti ataskaitų, refleksijų bei veiklų formas skirtingoms klasėms. Taip pat tarptautinė patirtis rodo, jog tokio tipo veikla nėra per sudėtinga pradinėse klasių mokiniams.

18	LMS	13.8.	<p>Jeį gerai suprantam, tai tos refleksijos bus mokslo metų pabaigoje. Ar reikės mokleiviui per vasarą tęsti veiklas, jei nebus koordinatoriaus patvirtinimo?</p>	<p>Konkurso būdu atrinktų savivaldybių mokyklose, dalyvaujančiose 4K modelio pilotiniame bandyme, 4K modelis pakeis socialines-pilietines valandas, tad galios ta pati tvarka. Tačiau suprantant, jog pilotinio bandymas prasidės antroje mokslo metų pusėje, tokia praktika bus rekomendacinio pobūdžio. Mokiniai savanoriškai atlikę veiklas vasarą, jas galės užsiskaityti naujų mokslo metų pradžioje.</p>
19	LMS	14. 4K modelio koordinatorius:	<p>Siūlome pridėti papunktį - Aktyviai stebi mokinį, jo emocinę sveikata, vykdomų veiklų metu.</p>	<p>Neatsižvelgta. Užtikrinti gerą emocinę mokinių būklę yra visos mokyklos funkcija. Emocinė sveikata yra tam reikalingas kompetencijas turinčių specialistų (soc. pedagogų, psichologų) veiklos sritis.</p>

20	JRD	14.	<p>5. Siūloma patikslinti kaip atsirianda mentorius, kas jį turi deleguoti. Taip pat būtų naudinga iš karto apibrėžti kokie reikalavimai (įgūdžių, žinių) yra taikomi kuratoriams, mentoriams, nes šiuo atveju atrodo, jog jais gali tapti kas nori, bet nebūtinai geba. Jei modelis bus taikomas mokykloje ir nebus išskirti aiškūs reikalavimai, daugeliu atveju pareigos bus duotos asmeniui, kuris turi mažiausią krūvį arba tiesiog nori išbandyti modelį, nebus atsižvelgiama į kokybiškam programos įgyvendinimui reikalingas kompetencijas. Suprantame, jog jūs apeliuojate į sąmoningumą, tačiau ten kur nėra konkrečių reikalavimų – labai daug vietos interpretacijai.</p>	<p>Neatsižvelgta. Pilotinio bandymu metu bus siekiama išsiaiškinti kokias kompetencijas turintys žmonės geriausiai atlieka 4K modelio koordinatoriaus funkcijas, kiek tokių koordinatorių turėtų atsirasti mokykloje ir t.t.</p>
21	LMS	14.2. informuoja mokinius apie galimus 4K modelio veiklų įgyvendinimo partnerius bei sudaro rekomendacinį 4K modelio veiklų vykdymo vietų sąrašą, padeda mokiniams pasirinkti jiems aktualias veiklas;	*Esant poreikiui	<p>Atsižvelgta. Pakeista į: „14.2. pagal mokinių poreikius informuoja apie galimus 4K modelio veiklų įgyvendinimo partnerius bei sudaro rekomendacinį 4K modelio veiklų vykdymo vietų sąrašą, padeda mokiniams pasirinkti jiems aktualias veiklas;“</p>

22	Rokiškio Pandėlio gimnazija	14.5. ugdymo laikotarpio pabaigoje apibendrina ir vertina mokinio įvykdytas 4K modelio veiklas ir refleksiją, vertinimo rezultatas fiksuojamas įrašu „įskaityta“ („įsk“) arba „neįskaityta“ („neįsk“) nurodant 4K modelio veiklų įgyvendinimui panaudotas valandų skaičius. Mokiniais, negavusiems įskaityto 4K modelio veiklos įvertinimo, skiria daugiau laiko išsikelti naujus ar patikslinti išsikeltus tikslus ir juos pasiekti. Rekomenduojama vertinimą pagrįsti Kompetencijų ir vaiko raidos aprašais, kurie pateikiami adresu https://www.mokykla2030.lt/kompetenciju-ir-vaiko-raidos-aprasai/ ;	14.5. Reikėtų konkrečiau apibūdinti vertinimo principus, kriterijus, kur fiksuojamas įvertinimas. Tai ypač aktualu, jei galutinis įvertinimas „įsk“/„neįsk.“ bus siejamas su mokinio kėlimu į aukštesnę klasę, mokslo baigimo pažymėjimų išdavimu.	Atsižvelgta iš dalies. Pilotinio bandymo metu rekomendacinio pobūdžio vertinimo principai, kriterijai bus pateikiami metodinėje medžiagoje, taip siekiant užtikrinti kuo didesnę laisvę mokykloms ir išsibandyti kuo įvairesnį vertinimo praktikų spektrą.
23	LMS	15. 4K veiklos mentorius (fizinis asmuo, kuris padeda mokiniui įgyvendinti pasirinktą 4K modelio veiklą):	Perskaičius šiek tiek neaišku, kas gali būti tas mentorius. Siūlome konkrečiau apibrėžti sąvoką, kadangi tam tikrose vietose kertasi su koordinatorium.	Neatsižvelgta. Mentorius gali būti, bet kuris asmuo vadovaujantis 4K veiklai pradedant būrelio vadovu ir baigiant kitu mokiniu. Funkcijų persidengimo nepastebėjome. Platesnis aprašymas bus pateikiamas metodinėje medžiagoje.